PROGRESSIEVE GROENE PARTIJ

Inbreng bij Voorstel college betreffende mitigerende maatregel klimaat kerstmarktgebied Gemeentegrot (Valkenburgergroeve).

Voorzitter,

Laat ik één ding meteen helder zeggen: niemand ontkent hier het economisch belang van de kerstmarkt in Valkenburg aan de Geul. De benoeming door *European Best Destinations* tot één van de mooiste kerstmarkten van Europa onderstreept dat. De kerstmarkt in de Valkenburgergroeve is uniek en een economische motor voor onze gemeente en de hele regio.

Maar we hebben óók een ander uniek bezit: een zeldzaam vleermuizenhabitat dat in Nederland bijna nergens voorkomt. Vier streng beschermde soorten — Baardvleermuis, Franjestaart, Watervleermuis en Ingekorven vleermuis — kiezen juist ónze groeve als winterverblijfplaats. Dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee onder de Omgevingswet én de Europese Habitatrichtlijn.

En precies daarom verbaast het ons hoe weinig onderbouwing er bij dit voorstel ligt. We willen drie punten aankaarten met in totaal 6 vragen.

Punt 1. Het ecologisch effectrapport ontbreekt

Het college stelt voor om de Reuzentrap te openen en een luchtstroom binnen te laten om het leefklimaat te verbeteren. Maar nergens wordt uitgelegd óf en hoe dit ecologisch werkt. De bijgevoegde memo is een klimatologische analyse, géén ecologische beoordeling.

Er staat bijvoorbeeld wel wélke soorten voorkomen, maar niet:

- in welke aantallen,
- welke microklimaatcondities zij nodig hebben,
- hoe luchtstroomwijzigingen deze soorten beïnvloeden,
- of de maatregel juridisch is toegestaan gezien het verslechteringsverbod dat vanuit Europese natuurwetgeving verbied een leefgebied van beschermde soorten slechter te maken.

Vraag 1: Waar is het formele ecologische adviesrapport waarop dit voorstel gebaseerd is, en waarom heeft de raad dit niet ontvangen?

Daarnaast moet ecologisch onderzoek onder de Wet natuurbescherming (nu Omgevingswet) worden uitgevoerd volgens vastgestelde onderzoeksprotocollen. Daar is geen informatie over verstrekt.

Vraag 2: Hoe en wanneer zijn de tellingen uitgevoerd, volgens welk protocol en door wie? Graag ontvangen wij deze volledige rapportages.

In het voorstel lezen we daarnaast dat, in de Valkenburgergroeve, op 25 hectare 200–300 dieren overwinteren, terwijl in de Plenkertgroeve van 0,5 hectare óók 200–300 dieren overwinteren. Dat wringt ecologisch.

Uit onderzoek blijkt dat:

- Baardvleermuizen uitzonderlijk grote groepen kunnen vormen, maar dat dit niet de norm is.
- Franjestaarten meestal in lage tientallen overwinteren; incidenteel 100–200.
- Watervleermuizen in kleine groepjes overwinteren.
- Ingekorven vleermuizen solitair of in kleine clusters rusten.

De potentie is er dus wel om meer vleermuizen bij elkaar te krijgen. We kunnen de redenering dan ook volgen dat een systeem van 25 hectare waarin niet méér dieren overwinteren dan in een systeem van 0,5 hectare wijst op óf verstoring óf ongunstige omstandigheden.

Vraag 3: Wat is het ecologische doelbeeld voor de Valkenburgergroeve? Welke populatieomvang is ecologisch passend voor deze soorten in dit stelsel? Moeten we uitgaan van de genoemde 1500 zoals in de St. Pieter?

Punt 2. Belangrijke verstoringsfactoren ontbreken in de analyse

De analyse richt zich uitsluitend op temperatuur. Maar overwinterende vleermuizen zijn gevoelig voor veel meer verstoringsfactoren, waaronder:

- lichtvervuiling,
- geluid en trillingen,
- CO_2- en O_2-schommelingen door bezoekersaantallen, en
- luchtstromen.

Deze factoren zijn uitvoerig beschreven in vleermuis-ecologie literatuur.

Vraag 4: Waarom is de analyse beperkt tot temperatuur, en zijn deze andere verstoringsfactoren niet meegenomen?

Punt 3. De maatregel creëert opzettelijk habitatverslechtering

In de memo staat letterlijk dat het noordelijk deel van het kerstmarktgebied “sterk zal opwarmen” en dat dit “een voordeel kan zijn omdat het gebied dan onaantrekkelijk wordt voor vleermuizen”.

Dat is feitelijk: bewust habitat verslechteren, zodat onze economische activiteit kan doorgaan.

Onder de Habitatrichtlijn is habitatverslechtering alleen toegestaan als:

- er effectief mitigatieonderzoek is gedaan,
- de populatie er niet op achteruitgaat,
- en alternatieven aantoonbaar ontbreken.

Vraag 5: Is het in deze situatie juridisch toegestaan om overwinterhabitat bewust onaantrekkelijk te maken en zijn alle mogelijke alternatieve verbetermaatregelen al onderzocht?

Vraag 6: Wat gebeurt er als monitoring aantoont dat de populatie na de ingreep afneemt? Wordt de ontheffing dan niet verlengd, is de gemeente aansprakelijk, lopen we risico op sancties?

Samenvattend. De Valkenburgergroeve is:

- economisch waardevol,
- ecologisch uniek,
- juridisch kwetsbaar,
- en een habitat waar we als gemeente trots op mogen zijn.

Juist daarom moeten we zorgvuldig besluiten.

PROGRESSIEVE GROENE PARTIJ

Wij vragen het college om vóór de raadsvergadering aan te leveren:

1. De ecologische effectbeoordeling van de maatregel.

2. De onderzoeksresultaten (tellingen) en monitoringadviezen sinds 2019.

3. De juridische toetsing aan Natura2000 / Habitatrichtlijn / Omgevingswet.

4. Een risico-inschatting van de gevolgen als de vleermuispopulaties afnemen na opening van de Reuzentrap.

Zonder deze informatie kan de raad juridisch en bestuurlijk geen verantwoord besluit nemen.

Kan de wethouder toezeggen dat deze stukken tijdig worden aangeleverd?